

Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 17. mars 2023

Sak: 2022/1684
Klager: AOV Eigedom AS
Klagemotpart: Sygnir AS (tidligere Sognekraft AS)

Klagenemndas medlemmer: Per Conradi Andersen, Helle Grønli, Morten Sundt

1 Sakens bakgrunn

- (1) Saken gjelder klage fra AOV Eigedom AS (heretter «klager»), org. nr. 913393406, over Reguleringsmyndigheten for energi (RME) sitt vedtak datert 9. juni 2022 om å avvise klage på stenging av strøm datert 15. desember 2020. Vedtaket er fattet med hjemmel i forskrift 24. oktober 2019 nr. 1413 om netregulering og energimarkedet (NEM) § 4-13. Saken gjelder også klage på RMEs saksbehandlingstid. Klagemotparten har i tillegg krevd ny vurdering av RMEs vedtak om beregning av anleggsbidrag. Dette er ikke fremsatt gjennom egen klage, men som et forlangende i tilknytning til klagen over stenging av nettilknytningen.
- (2) Klager brakte saken om stenging av strøm inn som en uenighetssak for RME den 15. desember 2020. Bakgrunnen for saken er at klager i 2017 kjøpte et aldershjem fra X kommune, gnr. [...], bnr. [...], som ble bygget om til et leilighetskompleks (heretter «Y») med 21 leiligheter og én fellesdel. I kjelleren sto det opprinnelig en nettstasjon, som fordelte strøm til aldershjemmet og et par andre boenheter i området. I forbindelse med den nevnte ombyggingen ble nettstasjonen i bygget fjernet etter ønske fra klager. Klagemotparten etablerte en ny nettstasjon med større kapasitet på utsiden av bygget. I denne forbindelse ble det inngått en avtale mellom klager og klagemotparten der blant annet størrelsen på anleggsbidraget ble stipulert. Det oppsto deretter uenighet mellom partene om oppgjøret for flytting og etablering av ny nettstasjon. Klager betalte ikke kravet fra klagemotparten, og som følge av dette stengte klagemotparten syv anlegg ved Y. Klager hevdet at klagemotparten ikke kunne bruke kravet på anleggsbidrag som grunnlag for å stenge anleggene, og at klagemotparten heller ikke som følge av uenigheten med klager kunne nekte andre fysiske og juridiske personer å få levert strøm til de stengte anleggene. Klager påklaget særskilt klagemotpartens beregning av anleggsbidrag i e-post til RME den 16. april 2021. RMEs kompetanse til å avgjøre uenighetssaker er regulert i NEM § 4-13.
- (3) I avtalen om anleggsbidrag datert 30. november 2018, hadde klagemotparten stipulert anleggsbidraget til 670 400 kroner. De faktiske utgiftene til flytting og reetablering av nettstasjonen ble lavere enn stipulert. Faktura for anleggsbidraget pålydende 484 445,17

Postadresse
Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse
Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

kroner ble sendt fra klagemotparten til klager ved e-post den 31. august 2019. Deretter fulgte e-postkorrespondanse mellom partene om størrelsen på og grunnlaget for kravet. Da klager ikke betalte fakturaen etter purring, varslet klagemotparten i brev 24. april 2020 om søksmål. Klagemotparten foreslo så i e-post den 26. mai 2020 å ta uenigheten om oppgjøret til RME for avgjørelse. Under henvisning til at klager fremdeles ikke hadde sendt klage til RME, varslet klagemotparten i brev datert 18. september 2020 om søksmål og om stenging av syv spenningsatte anlegg ved Y. Klagemotparten stengte deretter ned anleggene til fellesområde og seks leiligheter tre ganger i perioden 13. oktober til 14. desember 2020. Den siste stengingen varte til 20. juli 2021.

- (4) Klager, ved daglig leder/styreleder A, sendte klage til RME den 15. desember 2020 på klagemotpartens stenging av strøm til Y. Det ble hevdet at manglende betaling av anleggsbidraget ikke kunne brukes som grunnlag for stenging av anleggene. Samme dag ble det sendt e-post til RME fra Arkitektkontoret Anders og Olav Vikøren AS (heretter «arkitektkontoret») org. nr. 978 667 481, ved daglig leder/styreleder B. Det ble opplyst at klager hadde sagt opp sine abonnement hos klagemotparten knyttet til Sognefjord Panorama og at det var tegnet nye nett- og strømabonnementer i arkitektkontorets navn, men at klagemotparten fremdeles ikke ville oppheve stengingen av anleggene. Klager påklaget deretter klagemotpartens beregning av anleggsbidrag i e-post til RME den 16. april 2021.
- (5) I perioden 11. mai til 30. juni 2021 pågikk korrespondanse mellom RME, klager og klagemotparten om ettersending av ytterligere informasjon. RME varslet partene 16. februar 2022 om at de vurderte å fatte vedtak om at klagemotparten hadde rett til å kreve anleggsbidrag, men at anleggsbidraget var beregnet i strid med forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffier (kontrollforskriften) §§ 16-5 og 16-9, og at klagen på stenging av strøm ville avvises. I e-poster 2. mars 2022 uttalte både klager og klagemotparten seg til varselet. Klagemotparten sendte ny beregning av kostnadsgrunnlaget for anleggsbidraget. Deretter fulgte e-postkorrespondanse mellom RME, klager og klagemotparten frem til 7. juni om ettersending av dokumentasjon og informasjon om parallelle rettslige prosesser mellom partene. Klager har gjentatte ganger purret på avgjørelse i saken.
- (6) RME fattet følgende vedtak den 9. juni 2022, i tråd med forhåndsvarselet:

«Sygnir AS skal kreve anleggsbidrag i henhold til forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 16-1. Det er opp til Sygnir AS å avgjøre om flytting av trafo skal faktureres etter §17-4 bokstav a) eller inngå i beregningen av anleggsbidraget.

Det opprinnelig estimerte anleggsbidraget, som ble akseptert av klager ved avtale den 28. desember 2018, ble beregnet i strid med forskrift om kontroll av nettvirksomhet §§ 16-5 og 16-9.

Nettselskapets nye beregning av anleggsbidrag av 2. mars 2022 er i strid med forskrift om kontroll av nettvirksomhet §§ 16-7 og 16-9. RME pålegger Sygnir AS å rette beregningen av anleggsbidraget. Nettselskapet skal legge til grunn økonomisk levetid på lavspent og teknisk levetid på høyspent nettanlegg i tråd forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 16-7. Nettselskapet må også medregne forholdsmessig andel av hele det bygde anlegget, jf. forskrift om kontroll av

nettvirksomhet § 16-9. Korrigert anleggsbidrag skal sendes til klager innen 10. august 2022 med kopi til RME.

Sygnir AS brøt informasjonsplikten i kontrollforskriften § 16-2 siste ledd da nettselskapet ikke ga klager innsyn i fullstendig kostnadsgrunnlag uten ugrunnet opphold.

Sygnir AS har i tilstrekkelig grad redegjort for de faktiske kostnadene med tilknytningen i henhold til forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 16-6.

RME har ikke myndighet til å avgjøre spørsmålet om stenging av strøm, eierskap til trafostasjon eller bruk og råderett over nettanlegg. RME har heller ikke myndighet til å avgjøre krav om erstatning. RME avviser den del av saken som gjelder disse rettsspørsmålene.»

- (7) Det ble avholdt møte mellom RME og klagemotparten den 22. juni 2022, etter klagemotparten hadde gitt tilbakemelding om at den ikke var enig i RMEs vurdering om at kunden/klager skulle betale en forholdsmessig andel av hele kostnadsgrunnlaget, ettersom dette ville bety at kunden måtte betale for reinvesteringskostnader.
- (8) Klager leverte foreløpig klage på avvisningen av klagen på strømstenging, i e-post den 27. juni 2022. I e-post den 30. juni 2022 bekreftet RME overfor klager og klagemotparten at foreløpig klage var mottatt. Klager supplerte sin klage i e-post til RME, med klagemotparten i kopi, den 21. juli 2022.
- (9) I e-post til RME den 17. august 2022 tok klager opp at klagemotpartens frist 10. august for retting av beregningen av anleggsbidraget var oversittet. Klagemotparten kontaktet RME per e-post den 31. august 2022 og ba om nytt møte om beregning av anleggsbidraget og korrigert anleggsbidragskalkyle. Den 2. september 2022 svarte RME at eventuelle spørsmål måtte tas skriftlig, med klager i kopi. I brev til RME datert 15. september 2022 opplyste klagemotparten at den ikke ønsket å påklage vedtaket. Klagemotparten ville imidlertid ha et møte med RME for å sikre at de hadde oppfattet vedtaket riktig og at innholdet i anleggsbidragskalkylen var oppfattet korrekt av RME når det i vedtaket ble lagt til grunn at klager ble fakturert den fulle kostnaden ved etablering av ny nettstasjon utenfor bygget.
- (10) RME sendte i brev datert 16. september 2022 orientering til klagemotparten om den innkomne klagen på avvisningen av klage på strømstenging. Den 28. september 2022 varslet RME klagemotparten om tvangsmulkt som følge av mangelfull etterlevelse av pålegg om retting innen fristen. Klagemotparten uttalte seg om klagers klagegrunner ved e-post den 30. september 2022. I e-post til klagemotparten 3. oktober 2022 godtok RME et møte på Teams angående varslet vedtak om tvangsmulkt.
- (11) Den 7. oktober 2022 sendte klagemotparten en tilleggsmerknad til RME i den pågående klagesaken, hvor det ble pekt på at klagemotparten aldri hadde ment eller lagt til grunn at flyttekostnadene på 295 253, 98 kroner skulle inngå i beregningen av anleggsbidraget etter kontrollforskriften § 16-9. Klagemotparten hevdet at de alltid hadde beregnet flyttekostnadene etter § 17-4. Det ble videre hevdet at RME hadde lagt vekt på uriktig faktum da de la til grunn at flyttingen var nødvendig for tilknytningen av boenhetene. Klagemotparten ba prinsipielt om at RME i behandlingen av klagen skulle omgjøre eget vedtak etter forvaltningsloven § 33 i lys av disse opplysningene. Subsidiært skulle

vedtaket omgjøres utenom klagen etter § 35 første ledd bokstav c som følge av ugyldighet. Atter subsidiært ba klagemotparten om oppreisning for fristoversittelsen etter § 31. Det ble også bedt om utsatt iverksettelse etter § 42.

- (12) RME vurderte klagen datert 27. juni 2022, men fant ikke grunn til å endre avvisningsvedtaket om strømstenging, jf. forvaltningsloven § 33. RME anså klagemotpartens tilleggsmerknader datert 7. oktober 2022 som en klage innkommet etter klagefristen i forvaltningsloven § 29 og besluttet å ikke ta denne til behandling.
- (13) RME informerte partene i brev datert 6. januar 2023 om at saken om tvangsmulkt var avsluttet da klagemotparten hadde rettet etterberegningen av anleggsbidraget.
- (14) Klagen fra AOV Eigedom AS og sakens dokumenter ble oversendt Energiklagenemnda ved RMEs innstilling datert 14. desember 2022. Klager og klagemotpart har i brev datert 20. desember 2022 fått informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda og frist til å inngi kommentarer til RMEs innstilling i saken eller andre merknader.
- (15) Klager og klagemotpart sendte merknader til nemnda ved e-poster henholdsvis 12. og 13. januar 2023. Partene uttalte seg om hverandres merknader i e-poster den 31. januar 2023.
- (16) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken den 27. februar og 9. og 17. mars 2023.
- (17) Energiklagenemnda er gjort kjent med at det har pågått flere rettslige prosesser mellom partene parallelt med klagesaksbehandlingen hos RME. Det er opplyst at sak 21-013115TVISOFT for Sogn og Fjordane tingrett ble stanset 23. desember 2021 i påvente av vedtak fra RME.

2 RMEs varsel om vedtak

- (18) I varsel om vedtak 16. februar 2022 vurderte RME at klagemotparten var pålagt å kreve anleggsbidrag for kostnadene knyttet til arbeidet, jf. kontrollforskriften § 16-1. Når nettanlegget som ble flyttet gjaldt det samme nettanlegget som måtte oppgraderes for å legge til rette for nye tilknytninger, kunne nettselskapet etter RMEs vurdering kreve de totale kostnadene som anleggsbidrag etter § 16-1. RME vurderte at flyttingen av transformatoren kunne betraktes som en tjeneste etter § 17-4 første ledd bokstav b, men at kombinasjonen av øvrige tjenester medførte at arbeidet var regulert av § 16-1 bokstav a og b. RME vurderte deretter at nettselskapet ikke hadde beregnet kostnadsgrunnlaget for anleggsbidraget på riktig måte. RME varslet også at de ville avvise de andre delene av klagen, inkludert klagen på strømstenging, da disse spørsmålene var utenfor deres myndighetsområde, jf. NEM § 4-13.

3 RMEs vedtak

- (19) RME fattet 28. mars 2022 vedtak i tråd med varselet. I vedtaket gikk RME gjennom sakens bakgrunn og partenes kommentarer til varsel om vedtak. RME avviste den del av klagen som gjaldt eierskap til nettstasjon og transformator, og øvrige krav klager mente å ha mot klagemotparten.
- (20) RME fastholdt at rettmessig stengte anlegg ikke innebar brudd på leveringsplikten og at det i saker om stenging av strøm ikke skulle søkes dispensasjon fra leveringsplikten.

RME pekte på at det rettslige grunnlaget og vilkårene for at et nettselskap kunne iverksette stenging av strømmen til en kunde var regulert i standard nettleieavtale. Det ble vist til forarbeidene i Ot.prp. nr. 61 (2005-2006) *Om lov om endringer i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven)* s. 56-57, som pekte på at RMEs kompetanse som tvisteløser ikke omfattet å behandle privatrettslige problemstillinger. RME pekte på at det var nevnt som eksempel at Elklagenemnda skulle behandle uenigheter om stenging av strøm i kontraktsforhold mellom nettselskap og forbruker. RME mente det ikke var grunnlag til å behandle uenighet om stenging av strøm annerledes når det gjaldt kontraktsforhold med næringsdrivende enn kontraktsforhold med forbruker. RME viste til at begge uenigheter ville løses på grunnlag av standard nettleieavtale, og at denne ikke kun regulerte manglende betaling, men også vesentlig kontraktsbrudd og andre misligholdsbeføyelser. Disse privatrettslige forholdene lå etter RMEs syn utenfor deres myndighetsområde.

- (21) RME viste så til at klagemotparten hadde plikt til å kreve anleggsbidrag for å dekke kostnadene knyttet til å oppgradere eksisterende nett for å tilknytte nye kunder og/eller gi økt kapasitet. RME gjentok at dersom nettanlegget som ble flyttet var det samme som det anlegget som måtte oppgraderes for å legge til rette for nye tilkoblinger, kunne nettselskapet kreve de totale kostnadene som anleggsbidrag, jf. kontrollforskriften § 16-1 bokstav a og b. Dersom det derimot var tale om tjenester som kunden ba om og som ikke normalt kunne forventes levert, pliktet nettselskapet etter RMEs syn uansett å fastsette og kreve inn betaling som dekket kostnadene ved tjenesten kunden ba om, jf. kontrollforskriften § 17-4 bokstav b. RME la i vedtaket til grunn at flytting av transformator var nødvendig for tilknytningen av nye boenheter. Da kostnadene var nødvendige, konkluderte RME med at det var opp til nettselskapet å avgjøre om flyttingen skulle faktureres for seg etter § 17-4 eller inngå i beregningen av anleggsbidrag. RME forsto det slik at nettselskapet hadde lagt til grunn at flyttingen skulle inngå i beregningen av anleggsbidraget.
- (22) RME kom til at det heftet feil både ved den opprinnelige og den korrigerte beregningen av kostnadsgrunnlaget for anleggsbidrag. RME konkluderte med at beregningen av klagers andel av kostnadsgrunnlaget var uriktig. RME la til grunn at klagers andel skulle fastsettes iht. kontrollforskriften § 16-9 første og andre ledd, når klagemotparten bygget større enn minste standard for å legge til rette for fremtidig økt etterspørsel og nettanlegget forsynte mer enn én kunde. RME mente det var i strid med kontrollforskriften § 16-9 at klagemotparten kun hadde beregnet forholdsmessig andel av kjøp av brukt trafo. RME viste til at klagemotparten hadde opplyst at klager ble fakturert den fulle kostnaden med etablering av ny nettstasjon utenfor bygget på 205 000 kroner, og at det i denne kostnaden inngikk komplett teknisk bygg med høgspent koblingsanlegg, lavspenledd og instrumentering, men eksklusive transformator. RME påla retting av forholdet.
- (23) RME slo videre fast at klagemotparten brøt informasjonsplikten i kontrollforskriften § 16-2 siste ledd da nettselskapet ikke ga klager innsyn i fullstendig kostnadsgrunnlag uten ugrunnet opphold. Uten å ta stilling til timeprisen, kom RME til at klagemotparten i tilstrekkelig grad hadde redegjort for de faktiske kostnadene med tilknytningen.

4 RMEs innstilling til klagen

- (24) RME oversendte klagesaken til Energiklagenemnda den 14. desember 2022 og vedla samtidig sin innstilling til klagen. I innstillingen redegjorde RME kort for bakgrunnen for saken og opplyste at riktig dato for vedtaket var 9. juni 2022. Videre redegjorde RME kort for den innkomne klagen på avvisningsvedtaket, samt klagemotpartens uttalelse til klagegrunnene.
- (25) RME vurderte at klagen fra klager ikke ga grunnlag for endring av vedtaket om avvisning om stenging av strøm. RME erkjente at saksbehandlingstiden hadde vært lang, og viste til at dette til dels skyldtes sakens omfang som følge av begge partenes omfattende behov for å belyse saken. I tillegg hadde RME hatt en uvanlig stor saksmengde i perioden. RME vurderte at saksbehandlingstiden ikke hadde påvirket vedtakets innhold.
- (26) RME forsto det som at klagemotparten ved tilleggsmerknaden datert 7.oktober 2022 begjærte omgjøring av RME sitt vedtak datert 9. juni 2022 når det gjaldt beregning av anleggsbidrag, selv om klagefristen var ute. Klagemotparten hadde blant annet kommentert at RME i vedtaket hadde lagt til grunn uriktig faktum. RME pekte på at klagemotparten ikke hadde klaget på RME sitt vedtak innen klagefristen. RME fant ikke grunnlag for å ta klagen til behandling etter forvaltningsloven § 31. I denne forbindelse ble det vist til at nettselskapet kunne lastes for å ha drøyd med å klage, og i tillegg forelå det etter RMEs vurdering ikke særlige grunner som gjorde det rimelig at klagen ble prøvd. RME fremhevet at det var av betydning at klager synes å ha innrettet seg etter RMEs vedtak om anleggsbidrag. RME tok heller ikke til følge nettselskapets begjæring om at vedtaket skulle gis oppsettende virkning etter forvaltningsloven § 42.

5 Partenes anførsler

5.1 Klager har i det vesentlige anført:

- (27) Klager fastholder at klagemotpartens stenging av anlegg ved Y var urettmessig og utgjorde brudd på leveringsplikten. Klager hevder videre at RME – og i forlengelsen Energiklagenemnda - har myndighet til å avgjøre spørsmålet om hvorvidt leveringsplikten var brutt i dette tilfellet. Etter klagers syn kan ikke tvisten om anleggsbidraget smitte over på levering av strøm da det er standard nettleieavtale som skal ligge til grunn for eventuell stenging.
- (28) Klager viser til at deres nett- og strømabonnementer hos klagemotparten og Sognekraft ble sagt opp den 18. november 2020 over telefon og e-post. Videre hadde arkitektkontoret etter klagers vurdering inngått nye avtaler den samme dato. Klagemotparten ville imidlertid ikke gjenåpne anleggene på grunn av tvisten med klager. Klager viser til at klagemotparten ikke skiller mellom to ulike juridiske personer innen ulike virksomhetsområder. Klager opplyser at selskapets daglige leder/styreleder på et tidspunkt tegnet abonnement hos Fjordkraft som privatperson og betalte to fakturaer til dem, men heller ikke da åpnet klagemotparten anleggene.
- (29) Stengingen av strømmen til fellesområdet medførte etter klagers syn fare for liv og helse. Brannalarmanlegget og nødlys til andre abonnenter i bygget ble satt ut av

funksjon. Etter stengingen av strøm måtte klager jevnlig gå fysiske brannrunder i bygget, etter krav fra Sogn brann og redning. Brannalarmanlegget ble ifølge klager etter hvert koblet til en av beboerne i bygget. Klager opplyser at sameiet heller ikke har fått lov til å tegne abonnement for fellesområdene.

- (30) Klager viser til at det var sendt utallige purringer til RME. Klager hadde også flere ganger hadde bedt RME om å skille klagene i to saker. Klager oppfatter saksbehandlingen som å ha tatt over 24 måneder, ettersom det først kom bekreftelse i starten av januar 2023 om at saken var endelig ferdigstilt. Klager fremhever at klagemotparten fikk svært lang tid til å beregne endelig anleggsbidrag, og at klagemotparten brøt flere frister som var satt for dette.
- (31) Klager viser til å ha sendt to separate klager på klagemotparten til RME. Klager anser klagen på beregning av anleggsbidrag som avgjort, og det vises til at den nyeste beregningen endte på 34 936, 30 kroner.

5.2 Klagemotparten har i det vesentlige anført:

- (32) Klagemotparten har ikke innvendinger til RMEs vurdering om at dette konkrete forholdet om stenging av nettanlegg faller utenfor RMEs myndighet. Klagemotparten hevder stengingene av klagers anlegg ble rettmessig gjennomført mot eier av nettanleggene, etter langvarige forsøk på å få saken løst uten å benytte inngripende tiltak. Klagemotparten mener å ha vært i sin fulle rett til å benytte det sanksjonsgrunnlag som finnes i de inngåtte avtaler med kunden. Klagemotparten har ikke på noe tidspunkt ansett klagers motkrav fremsatt den 8. mars 2020 som reelle og klager har heller ikke forfulgt disse kravene rettslig. Klagemotparten oppfatter at kravene har blitt benyttet som argument fra klager for å unndra seg betaling som følge av manglende likviditet.
- (33) Det er etter klagemotpartens syn et sterkt behov for å få overprøvd vedtaket om anleggsbidrag gjennom en fornyet vurdering. Etter klagemotpartens syn har RME mistolket faktum. Flyttekostnadene var ifølge klagemotparten ikke nødvendige for selve tilknytningen til de nye leilighetene i bygget eller for kapasitetsøkningen på den nye nettstasjonen. Klagemotparten mener de har plikt til å beregne flyttekostnadene som betaling for andre nettjenester etter kontrollforskriften § 17-4, og at disse ikke skal inngå i beregningen av anleggsbidraget etter § 16-9.
- (34) Klagemotparten hevder det vil være umulig å beregne en forholdsmessig andel av kostnadene etter kontrollforskriften § 16-9, da det her ikke er tale om noen kapasitetsøkning. Resultatet er etter klagemotpartens vurdering at merkostnadene blir belastet klagemotparten sine øvrige kunder over nettleien. Klagemotparten viser til at normal praksis og tidligere vedtak fra RME tilsier at slike kostnader skal dekkes av den som utløser kravet. Klagemotparten hevder vedtaket bryter med lovverkets formål og gjeldende forvaltningspraksis, og at det vil være i strid med likebehandlingskravet overfor andre kunder.
- (35) Klagemotparten opplyser at årsaken til kostnadene er fakturert samlet, er at alt arbeid har vært gjennomført som en samtidig arbeidsoperasjon, og at beregningen av slike merkostnader uansett skal bygge på anleggsbidragsreglene, jf. § 17-4. Klagemotparten har ikke lagt til grunn eller for øvrig ment at kostnaden skal beregnes som et ordinært anleggsbidrag etter § 16-9. Klagemotparten hevder dokumentasjonen i saken viser at klagemotparten konsekvent har beregnet flyttekostnaden etter § 17-4 etter gjeldende

forvaltningspraksis, og i samsvar med det klager ble informert om både i forkant og i etterkant av arbeidet.

- (36) Klagemotparten er innforstått med at den burde sett feilen og påklaget forholdet tidligere, men vedtaket bør etter klagemotpartens syn ikke bli stående av den enkle grunn at klagefristen er oversittet. Klagemotparten ba i skriv datert 7. oktober 2022 om at vedtaket om anleggsbidrag skulle omgjøres etter forvaltningsloven § 35 bokstav c. RME har ikke etterkommet dette. RME har etter klagemotpartens syn fattet et vedtak på feil grunnlag, og feilen har virket inn på vedtaket sitt innhold og resultat. Klagemotparten ber om at Energiklagenemnda bruker sin kompetanse til å se på alle sider av vedtaket og dermed behandler størrelsen på anleggsbidraget i forbindelse med foreliggende klagesak, jf. forvaltningsloven § 34. Klagemotparten anfører at Energiklagenemnda er pålagt å rette et anleggsbidrag som er basert på feil faktiske premisser, og med uheldige konsekvenser for øvrige kunder av nettselskapet.

6 Energiklagenemndas vurdering

- (37) Saken gjelder klage fra AOV Eigedom AS (klager) datert 27. juni 2022 på RMEs saksbehandlingstid og på vedtak datert 9. juni 2022 om å avvise klage på nettselskapet Sygnir AS' (klagemotparten) stenging av strøm til anlegg i leilighetskomplekset «[Y]». Videre har klagemotparten i forbindelse med klagen bedt nemnda om ny vurdering av den delen av RMEs vedtak datert 9. juni 2022 som gjelder beregning av anleggsbidrag.
- (38) Energiklagenemnda behandler klager over enkeltvedtak truffet av RME med hjemmel i lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) og lov av 28. juni 2002 nr. 61 om felles regler for det indre marked for naturgass (naturgassloven), jf. forskrift om energiklagenemnda 24. oktober 2019 nr. 1420 § 1.

Strømstenging

- (39) Nemnda skal først ta stilling til om det var riktig av RME å avvise klagen på klagemotpartens stenging av anlegg ved Y. Spørsmålet er om det er innenfor RMEs myndighet å avgjøre spørsmål om strømstenging.
- (40) Nemnda tar utgangspunkt i NEM § 4-13 første punktum, som lyder:

«§ 4-13. *Uenighet*

Uenighet om vilkår for tilknytning til og bruk av nettet kan bringes inn til Reguleringsmyndigheten for energi, som skal fatte vedtak i saken innen to måneder etter at klagen kom fram.»

- (41) Ordlyden er generell, men den klare forutsetningen er at RME skal avgjøre uenighet med grunnlag i energiloven med tilhørende forskrifter. Før opprettelsen av RME lå hjemmelen i forskrift av 13. desember 2006 nr. 1462 om endring i forskrift om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 4-10 og energiloven § 7-6. Nemnda viser til forarbeidene i Ot.prp. nr.61 (2005-2006) side 56. Her pekte departementet på at NVE (nå RME) sin tvisteløsningsfunksjon kun innebar plikt til å løse tvister som angikk spørsmål som falt inn under energimyndighetenes ansvarsområde, og at rene privatrettslige spørsmål falt

utenfor. Det ble lagt til at «[d]et samme gjelder privatrettslige spørsmål som avledes eller henger sammen med spørsmål som skal avgjøres gjennom NVEs vedtak i tvistesaken, som for eksempel spørsmål om renter mv.».

- (42) Virkeområdet for NVEs (nå RME) myndighet til å avgjøre uenighetssaker var også omtalt i merknadene til § 4-10 i energilovforskriften. Her ble det vist til at saksforholdene hvor det var aktuelt for NVE (RME) å fungere som tvisteløser var knyttet til bestemmelser i følgende forskrifter: kontrollforskriften, forskrift av 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (avregningsforskriften), forskrift av 7. mai 2002 nr. 448 om systemansvaret i kraftverket, forskrift 16. desember 2002 nr. 1607 om energiutredninger (opphevet) og forskrift av 30. november 2004 nr. 1557 om leveringskvalitet i kraftsystemet. Det ble opplyst at årsaken til den generelle utformingen av uenighetsbestemmelsen var at en på denne måten unngikk å ekskludere saksforhold som skulle omfattes i henhold til EØS-retten, og samtidig unngikk en å inkludere saksforhold som ikke var ment å omfattes. En generell utforming ville også ta høyde for senere forskriftsendringer, ved å redusere risikoen for feilhenvisinger i bestemmelsene. Departementet la til grunn at en konkretisering av hvilke typer saksforhold som skulle omfattes av tvisteløsningsfunksjonen til NVE, kunne og burde skje i retningslinjer.
- (43) RMEs myndighet til å avgjøre uenighet om vilkår for tilknytning til og bruk av nettet, er dermed begrenset til uenighet med grunnlag i energiregelverket. Herunder har RME myndighet til å fastslå brudd på nettselskapenes leveringsplikt etter energiloven § 3-3 første ledd første punktum. Bestemmelsen lyder «*Den som gis områdekonsesjon etter § 3-2, skal levere elektrisk energi til alle kunder innenfor det geografiske området konsesjonen gjelder for.*»
- (44) Leveringsplikten er imidlertid ikke absolutt. Nemnda er enig med RME i at rettmessig stenging av strøm ikke utgjør et brudd på leveringsplikten, og at det i slike tilfeller heller ikke skal søkes om dispensasjon fra leveringsplikten. Det kan i noen tilfeller være berettiget å bruke stenging som middel til å unngå ytterligere tap for nettselskapet der sluttbruker for eksempel ikke etterlever sin plikt til å betale for løpende leveranser av strøm. I nettleieavtalen vises det til at nettselskapet kan stenge kundens anlegg dersom det foreligger vesentlig brudd på vilkårene fra kundens side, eksempelvis ved vesentlig mislighold av forpliktelsen til å betale skyldig nettleie, unnlattelse av å stille sikkerhet for betaling i enkelte nærmere beskrevne tilfeller, manglende medvirkning til nettselskapets oppfyllelse av lov- og forskriftsfastsatte forpliktelser og vesentlig brudd på krav til medvirkning i forbindelse med installasjon, vedlikehold, måleravlesning eller kontroll av måleutstyr.
- (45) Det følger av kontrollforskriften § 13-6 at partene skal inngå en nettleieavtale. Denne avtalen er forankret i den monopolstilling nettselskapet har, og har således ikke et privatrettslig utgangspunkt. Nettleieavtalen kan derimot også ha privatrettslige elementer der partene på frivillig basis avtaler seg bort fra fravikelige bestemmelser eller inkluderer forhold som ikke er koblet til nettselskapets monopolstilling. Det ligger utenfor RMEs myndighet å ta stilling til de privatrettslige sidene ved slike avtaler. Avtale om anleggsbidrag er særskilt regulert i kontrollforskriften kap 16. Det fremgår i § 16-1 at nettselskapet skal fastsette og kreve inn anleggsbidrag, og i § 16-4 at det skal inngås skriftlig avtale som spesifiserer hva som er bestilt, estimerer anleggsbidrag og tidspunkt for ferdigstillelse. Denne avtalen er således basert på et offentligrettslig

pålegg, og ikke et privatrettslig initiativ der partene står fritt til å velge om de vil inngå avtale. Dette utgangspunktet er koblet mot nettselskapets stilling som konsesjonær og monopolist. RME har i forlengelsen av dette myndighet til å avgjøre uenighet knyttet til størrelsen på anleggsbidrag som er fastsatt i medhold av kontrollforskriften. Dette kan gjelde selv om partene har omhandlet dette i en avtale som også har privatrettslige elementer ved seg. Denne saken er et eksempel på dette, der avtalen både inneholder en regulering av flytting av et nettanlegg etter ønske fra sluttbruker, og kostnadene til etablering av nytt anlegg definert av nettselskapet. Frakobling av en kunde for å fremtvinge betaling av anleggsbidrag er et forhold som springer ut av den forskriftsbestemte avtalen, og som RME har myndighet til å vurdere. Etter Energiklagenemndas vurdering vil stenging av strøm som pressmiddel for å fremtvinge en betaling for anleggsbidrag, der grunnlaget er omtvistet og det ikke foreligger rettskraftige avgjørelser på tvisten, representere et misbruk av den monopolstilling nettselskapet er tildelt. Dette gjelder også betaling for flytting av et anlegg etter ønske fra sluttbruker, slik tilfellet er i denne saken. Stenging på dette grunnlaget innebærer at nettselskapet tilegner seg en posisjon som ikke er forankret i det privatrettslige forholdet mellom partene, men er en direkte følge av nettselskapets monopolstilling. Dette i motsetning til der nettselskapet ikke mottar betaling for en løpende leveranse og stanser leveransen fremover i tid for å unngå ytterligere tap.

- (46) Nemnda ser at manglende betaling ved uenighet om beregning av anleggsbidrag vil tvinge nettselskapet til rettslige skritt for å få dom for sitt krav der kunden forholder seg passiv og oppgjør ikke skjer. Nemnda vil i den forbindelse peke på at dette kan avhjelpest ved at nettselskapet krever forskuddsbetaling. I dette konkrete tilfellet må RME derfor kunne ta stilling til om klagemotparten var berettiget til å stenge strømtilførselen til klagers anlegg i den hensikt å fremtvinge betaling av kravet knyttet til anleggsbidraget. Klagen på stengingen skulle derfor ikke ha vært avvist. Selv om nemnda ut fra ovenstående legger til grunn at nettselskapet i dette tilfellet var uberettiget til å stenge nettilknytningen for å fremtvinge betaling for et allerede etablert anlegg der uenigheten om beregningen av anleggsbidraget ennå ikke var endelig avklart, må saken behandles på nytt av RME for å sikre en korrekt forvaltningsmessig behandling av denne.
- (47) Klager har også tatt opp det at klagemotparten har nektet å levere strøm til de stengte anleggene hos Y, til tross for at klager hadde sagt opp sine avtaler og nye avtaler var inngått, eller forsøkt inngått, av både arkitektkontoret Anders og Olav Vikøren AS, og daglig leder/styreleder i begge selskap, A, som privatperson. Med det resultat nemnda har kommet til ovenfor, er det ikke nødvendig å gå inn på denne anførselen fra klager.

Saksbehandlingstiden

- (48) Det følger av forvaltningsloven § 11a at «forvaltningsorganet skal forberede og avgjøre saken uten ugrunnet opphold.» I den foreliggende saken har begge parter over tid sendt inn store mengder dokumentasjon, og RME opplyser også å ha hatt uvanlig mange saker i perioden. Det gikk 14 måneder fra klage til varsel om vedtak. Det gikk deretter fire måneder fra varsel om vedtak til vedtakstidspunkt, selv om vedtaket i hovedsak var i tråd med varselet. Klagesaksbehandlingen tok ytterligere fem måneder. Etter nemndas syn er det svært uheldig at RME har brukt så lang tid på å avgjøre denne saken. Nemnda kan ikke se at forvaltningsloven § 11a er overholdt. I dette konkrete tilfellet balanseres effekten av tidsbruken noe ut ved at partene, og i særdeleshet klager, synes aktivt å ha bidratt til økt tidsbruk forut for klagen. Dette blant annet ved at klager ikke benyttet muligheten til å klage til RME over beregningen a anleggsbidraget.

Beregningen av anleggsbidrag

(49) Klagemotparten har i sine merknader datert 13. januar 2023 bedt Energiklagenemnda om at nemnda i forbindelse med den foreliggende klagesaken benytter sin kompetanse etter forvaltningsloven § 34 til å foreta en fornyet vurdering av den delen av RMEs vedtak datert 9. juni 2022 som gjelder beregning av anleggsbidrag. Uenigheten om anleggsbidraget er behandlet som et selvstendig sak, men avgjort samtidig med uenigheten om stengingen av nettilknytningen, under samme saksnummer. Beregningen av anleggsbidraget er ikke påklaget av noen av partene, men omhandlet i klagemotpartens merknader til klagen over strømstengingen.

(50) Nemnda tar utgangspunkt i forvaltningsloven § 34, som lyder:

«§ 34.(klageinstansens kompetanse).

Dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger, skal klageinstansen avvise saken, jfr. dog § 31. Klageinstansen er ikke bundet av at underinstansen har ansett vilkårene for å foreligge.

Tas klagen under behandling, kan klageinstansen prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Den skal vurdere de synspunkter som klageren kommer med, og kan også ta opp forhold som ikke er berørt av ham. Der statlig organ er klageinstans for vedtak truffet av en kommune eller fylkeskommune, skal klageinstansen legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyre ved prøving av det frie skjønn. Det skal fremgå av vedtaket hvordan klageinstansen har vektlagt hensynet til det kommunale selvstyret.

Vedtaket kan ikke endres til skade for klageren, med mindre dennes interesser finnes å måtte vike for omsynet til andre privatpersoner eller offentlige interesser. Melding om slik endring må være sendt klageren innen 3 måneder etter at underinstansen mottok klagen. Begrensningene i første og annet punktum gjelder likevel ikke når vedtaket også er påklaget av en annen klager, og dennes klage finnes begrunnet.

Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling»

(51) Det følger av § 34 første ledd at dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger, skal klageinstansen avvise saken. RME fattet i sin innstilling datert 14. desember 2022 vedtak om å avvise klagemotpartens klage på beregning av anleggsbidrag datert 7. oktober 2022. RME viste til at klagefristen etter forvaltningsloven § 29 var oversittet og at de ikke fant grunn til å gi oppreisning av klagefristen etter forvaltningsloven § 31. Nemnda er ikke bundet av RMEs vurdering om å avvise klagen, men nemnda kan heller ikke se at RMEs avvisningsvedtak 14. desember 2022 er påklaget av klagemotparten, eller at slik klage er vurdert av eller oversendt fra RME. Energiklagenemnda kan derfor som hovedregel ikke behandle spørsmålet om størrelsen på anleggsbidraget. Utgangspunktet er da at dette eventuelt må prøves for domstolene.

(52) Det er klagen fra klager som er oversendt fra RME til Energiklagenemnda. Nemnda «kan» etter § 34 andre ledd «prøve alle sider av saken». Hva som er samme «sak» vil bero på en samlet vurdering av sakens rettslige og faktiske sider. RMEs vedtak om å

avvise klagen på strømstenging og vedtaket om beregning av anleggsbidrag er begge fattet 9. juni 2022, under samme saksnummer. Disse har en viss sammenheng ettersom kravet på anleggsbidrag er grunnlaget for nettselskapets stenging av strøm. Likevel gjelder dette to enkeltvedtak som kunne vært fattet helt uavhengig av hverandre. Nemnda ser ikke at det er grunnlag i denne saken for at nemnda skal foreta en ny vurdering av andre enkeltvedtak enn det som er påklaget og til behandling hos nemnda, jf. § 34 andre ledd.

- (53) Klagemotpartens argumentasjon går ut på at RME har gjort en feil som har virket inn på vedtakets innhold. Nemnda forstår dette som at klagemotparten gjør gjeldende at vedtaket er ugyldig. En statlig klageinstans kan omgjøre et vedtak uten klage dersom vedtaket er ugyldig, jf. forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c. Nemnda kan imidlertid ikke se at dette forholdet er tilstrekkelig opplyst. RMEs innstilling inneholder ikke noen vurdering av anførslene om at det er lagt vekt på uriktige faktiske opplysninger. Etter nemndas vurdering vil det ikke vil være i tråd med forsvarlig saksbehandling om nemnda i denne saken skal vurdere gyldigheten av RMEs vedtak uten at RME selv har vurdert og tatt stilling til de anførslene som er fremsatt. Nemnda finner derfor at det ikke er grunnlag for å anvende unntaksregelen i § 35.
- (54) Nemnda tar ikke under behandlingen av foreliggende klagesak stilling til anførslene som gjelder vedtaket datert 9. juni 2022 om beregning av anleggsbidrag.

7 Vedtak

(55) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

1. Klagen tas til følge.
2. Reguleringsmyndigheten for energis vedtak av 9. juni 2022 med ref. 202016610-23 om å avvise klage på stenging av strøm, oppheves og saken sendes tilbake for ny behandling.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo 17. mars 2023

Per Conradi Andersen
Nemndsleder

Helle Grønli
Nemndsmedlem

Morten Sundt
Nemndsmedlem

Dokumentet er godkjent elektronisk